

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Přehled ekonomických událostí v EU

za období od 16. 3. do 31. 3. 2015

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.

Ing. Renáta Čermáková

březen 2015

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Prodloužení záchranného programu Řecka

V rámci březnové Evropské rady se uskutečnilo jednání věnované vývoji situace kolem záchranného programu v Řecku. Koncem února se řecká vláda dohodla s věřiteli (Evropská komise, ECB a MMF) na prodloužení stávajícího záchranného programu o čtyři měsíce pod podmínkou předložení návrhu strukturálních reforem.¹

Setkání hostil předseda Evropské rady Donald Tusk. Zúčastnili se ho také německá kancléřka Angela Merkelová, francouzský prezident Francois Hollande, řecký předseda vlády Alexis Tsipras, předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker a guvernér ECB Mario Draghi. Jednání se spíše než dosažení konkrétního výsledku věnovalo stavu řecké ekonomiky a jeho finanční situaci. Účastníci potvrdili dohodu z 20. února o prodloužení pomoci a předložení reforem a domluvili se na urychlení prací.² Řecký předseda vlády Alexis Tsipras přislíbil dodat věřitelům nový seznam reforem, tak aby jednání o záchranném programu mohla pokračovat a aby mohlo dojít k uvolnění finančních fondů.³ Ty bude řecká vláda potřebovat na zaplacení další částky dluhu splatné v dubnu. Věřitelé (EK, ECB a MMF) však podmiňují uvolnění jakékoliv další finanční pomoci schválením reformního plánu ministry financí zemí eurozóny (Euroskupinou).⁴ Řecko navrhuje např. zvýšení daní pro vysoko příjmové skupiny, opatření proti daňovým únikům anebo pašování cigaret. Zástupci věřitelů by také uvítali další škrtů v důchodech, snižování počtu zaměstnanců státní správy nebo privatizaci. Jednání a hodnocení předložených reforem nadále probíhají. Podle předsedy Evropské rady Donalda Tuska je stále možné dojít k dohodě do konce dubna.⁵

Zasedání Evropské rady a ekonomické otázky

Energetická unie

Zástupci členských zemí na Evropské radě podpořili plán na vznik energetické unie. Jednání se věnovaly především energetické bezpečnosti, navýšení energetické účinnosti, energetické závislosti evropských zemí a dodavatelským kontraktům, především co se týče zemního plynu a Ruské federace.⁶

Představitelé jednotlivých zemí také vyzvali k urychlení projektů v oblasti infrastruktury (především v okrajových oblastech Evropy); k implementování a důslednému provádění stávající energetické legislativy; posílení právního rámce pro bezpečnost dodávek elektřiny a plynu; zajištění plného souladu dohod s externími dodavateli s evropským právem; posouzení možnosti mechanismu dobrovolného sdružování poptávky (*demand aggregation mechanism*); vývoji nové efektivnější struktury trhu (*market design*) založené na regionální spolupráci a na obnovitelných zdrojích energií; revizi a vytvoření nových právních předpisů vztahujících se

¹ Více k prodloužení záchranného programu Řecka viz Aktuální vývoj v eurozóně v období do 16. 1. do 31. 1. 2015. [ZDE](#)

² European Council, Remarks by President Donald Tusk after the European Council meeting, 20 March 2015, 20. 3. 2015. [ZDE](#)

³ EUBusiness, Greece in new reform pledge to Europe, 20. 3. 2015. [ZDE](#)

⁴ EUBusiness, EU warns Greek reform list 'not there yet', 30. 3. 2015. [ZDE](#)

⁵ EUBusiness, Greek bailout deal possible by end April: EU, 31. 3. 2015. [ZDE](#)

⁶ European Council, Remarks by President Donald Tusk after the first sessions of the European Council meeting, 19. 3. 2015. [ZDE](#)

ke snižování emisí, energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů; podpoře inovací, výzkumu a vývoje; vytvoření strategického partnerství s energeticky významnými zeměmi.⁷

Evropský semestr a vývoj ekonomiky EU

Jednání se na summitu EU věnovala také hospodářské situaci Unie a implementaci strukturálních reforem jednotlivými členskými zeměmi. Vrcholní představitelé zemí podpořili tři hlavní priority vytyčené roční analýzou růstu 2015 (*Annual Growth Survey 2015*): investice, strukturální reformy a fiskální odpovědnost. Tyto priority mají členské země zapracovat do svých Národních programů reforem (*National Reform Programmes*) a Konvergenčních programů nebo Programů stability (*Stability or Convergence Programmes*), kterých předložení se očekává v květnu 2015. Za důležité pro růst evropské ekonomiky označili představitelé členských zemí také přijetí transatlantické obchodní dohody TTIP (*Transatlantic Trade and Investment Partnership*) a spuštění Evropského fondu pro strategické investice (*European Fund for Strategic Investment, EFSI*).⁸

Vývoj španělské ekonomiky po ukončení záchranného programu

V polovině března se uskutečnila třetí kontrolní návštěva zástupců ECB a EK ve Španělsku po ukončení záchranného programu Evropského stabilizačního mechanismu (*European Stability Mechanism, ESM*). Podle jejich hodnocení se ekonomická situace země celkově zlepšuje. Pokračuje ekonomické oživení, potvrzené růstem HDP, který je rychlejší než průměr eurozóny. V posledním čtvrtletí roku 2014 vzrostla španělská ekonomika o 2,0 %, přičemž průměrný růst eurozóny byl v tomto období 0,3 % a v EU28 0,4 %.⁹ K tomuto vývoji přispělo více faktorů, a to nejen samotné strukturální reformy (např. reforma veřejné správy, daní z příjmu, vzdělávání ad.), ale také nízké ceny ropy a příznivý vývoj kurzu eura. Zlepšila se také dostupnost úvěrů jak pro firmy tak domácnosti.¹⁰

Vysoké však nadále zůstává zadlužení, a to jak soukromého tak veřejného sektoru. Podíl veřejného dluhu na HDP byl ve třetím kvartále 2014 ve výši 96,8 %.¹¹ Vysoká zůstává rovněž nezaměstnanost, především nezaměstnanost mladých, a to navzdory tomu, že tvorba pracovních míst se zrychlila. Naopak pokračuje stabilizace bankovního sektoru, zlepšila se kvalita bankovních aktiv, posílila jejich platební schopnost a likvidita. Bankovní sektor se pomalu vrací k ziskovosti.¹²

Transatlantické obchodní a investiční partnerství (*Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP*)

Komisařka pro obchod Cecilia Malmström představila své prvotní návrhy změn v mechanismu řešení sporů mezi státy a investory (*Investor-State Dispute Settlement, ISDS*) v

⁷ European Council, European Council Conclusions on the Energy Union (19 March 2015), 19. 3. 2015. [ZDE](#)

⁸ European Council, 19-20/03/2015. [ZDE](#)

⁹ Eurostat, GDP up by 0,3 % in the euro area and by 0,4 % in the EU28, 6.3.2015. [ZDE](#)

¹⁰ ECB, Statement following the third post-programme surveillance visit to Spain, 35. 3. 2015. [ZDE](#)

¹¹ Eurostat, General government gross debt - quarterly data, [ZDE](#)

¹² ECB, Statement following the third post-programme surveillance visit to Spain, 35. 3. 2015. [ZDE](#)

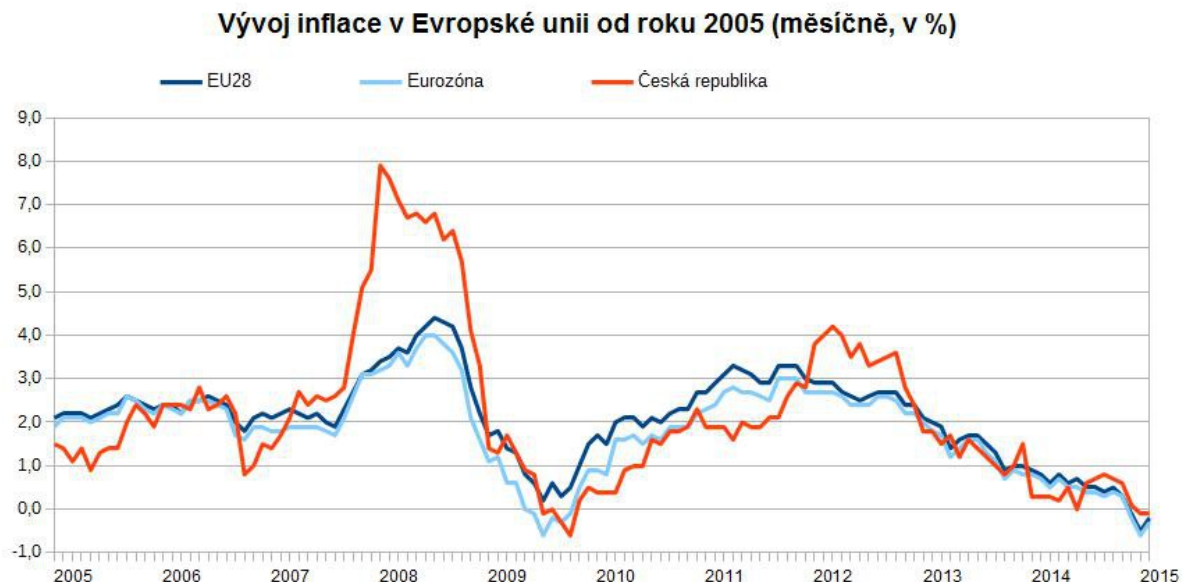
rámci TTIP. Jedná se o části z připravované reformy ISDS, kterou plánuje Komise představit na jaře. Návrhy změn se prozatím týkají např. vytvoření stálého mezinárodního investičního soudu (*Permanent International Investment Court*) pro řešení sporů mezi investory a jednotlivými státy mimo rámec TTIP. Podle ní by byl „*mezinárodní soud, do kterého by se zapojilo více stran, efektivnější a s větší legitimitou*“.¹³ Návrh vytvořit takovýto soud v rámci WTO by musel získat podporu také členských států WTO a jeho vytvoření by bylo časově náročné.¹⁴

Aby nemohlo dojít k tomu, že investor může podat žalobu na vládu daného státu jenom z důvodu změny legislativy, navrhuje komisařka do smlouvy o TTIP zařadit článek, o tom, že „*pravidla ochrany investic nenabízí žádnou garanci v případě, že dojde ke změně legislativy*“.¹⁵

Zástupce americké strany Michael Froman (US Trade Representative) a komisařka pro obchod Cecilia Malmström přijali v březnu společné stanovisko k problematice veřejných služeb, s cílem zmírnit obavy evropské veřejnosti z negativního dopadu smlouvy na veřejné služby.¹⁶ V něm obě strany potvrdili, že smlouva nebude bránit vládám jednotlivých zemí (také místním vládám) v poskytování nebo podpoře služeb jako je např. vzdělání, vodohospodářství, zdravotnictví nebo sociální služby. Žádná ze stran smlouvy (EU nebo Spojené státy) také nebude požadovat jejich privatizaci či omezení rozšíření oblastí poskytovaných veřejných služeb.¹⁷

Ekonomický vývoj podle aktuálních statistik

Podle nejnovějších údajů Eurostatu **roční míra inflace** v EU28 i v eurozóně v únoru vzrostla o 0,3 procentní body, v **EU28** dosáhla hodnoty **-0,2 %** a v **eurozóně -0,3 %**.

Zdroj: Eurostat

¹³ Europolitics 5054, Malmström unveils preliminary ideas for ISDS reform in TTIP, 19. 3. 2015.

¹⁴ Europolitics 5059, Trade ministers welcome initial ISDS reform proposals, 26. 3. 2015.

¹⁵ Europolitics 5054, Malmström unveils preliminary ideas for ISDS reform in TTIP, 19. 3. 2015.

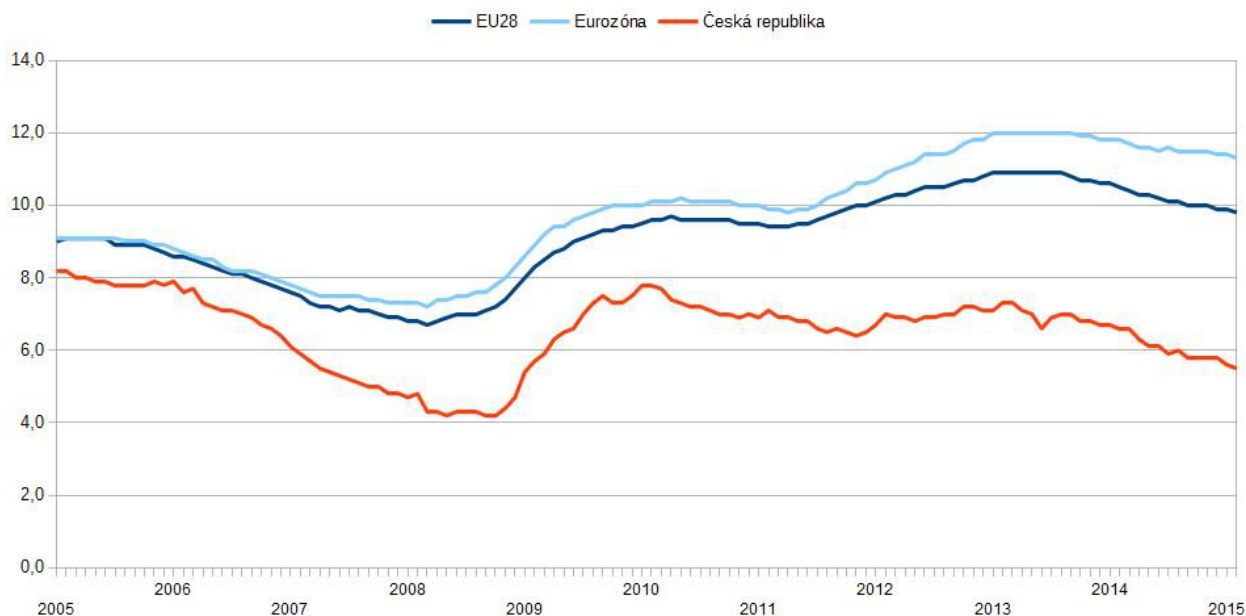
¹⁶ Europolitics 5057, TTIP: Trade chiefs address concerns about public services, 24. 3. 2015.

¹⁷ European Commission, TTIP, Joint Statement on Public Services, 20. 3. 2015. [ZDE](#)

Deflaci v únoru zaznamenalo 20 států, především Řecko (-1,9 %), Bulharsko (-1,7 %) a Litva (-1,5 %). Naopak inflace byla v únoru ve Švédsku (0,7 %), na Maltě (0,6 %), v Rakousku (0,5 %), v Rumunsku (0,4 %) a v Itálii (0,1 %). V **České republice** byla stejně jako v lednu deflace ve výši **-0,1 %**. V porovnání s okolními státy jde o hodnotu průměrnou, v Německu byla deflace -0,1 %, v Polsku -1,3 % a na Slovensku -0,6 %. Naopak v Rakousku byla v únoru inflace 0,5 %.¹⁸

Na konci března byly Eurostatem zveřejněny také údaje o **nezaměstnanosti**. V **únoru 2015** klesla míra nezaměstnanosti v **EU28** oproti předchozímu měsíci o 0,1 p.b. a to na **9,8 %**, což je nejnižší hodnota od září roku 2011. V **eurozóně** míra nezaměstnanosti také klesla o 0,1 % na **11,3 %**.

Vývoj nezaměstnanosti v eurozóně a Evropské unii od roku 2005 (měsíčně, v %)

Zdroj: Eurostat

Nejnižší míra nezaměstnanosti zaznamenalo v únoru v Německu (4,8 %) a Rakousku (5,3 %), naopak nejvyšší Řecko (26,0 % v prosinci 2014) a Španělsko (23,2 %). V **České republice** klesla míra nezaměstnanosti o 0,1 procentní bod, a to na **5,5 %**, což je v porovnání s okolními státy nízká hodnota. V Německu byla ve stejném období míra nezaměstnanosti 4,8 %, v Rakousku 5,3 %, v Polsku 7,8 % a na Slovensku zůstává navzdory poklesu nadále vysoká 12,3 %.¹⁹

¹⁸ Eurostat, Annual inflation up to -0,3 % in the euro area, 17.3.2015. [ZDE](#)

¹⁹ Eurostat, Euro area unemployment rate at 11,3 %, 31.3.2015. [ZDE](#). Eurostat používá pro výpočet míry nezaměstnanosti odlišnou metodiku, než jaká je používána v České republice.